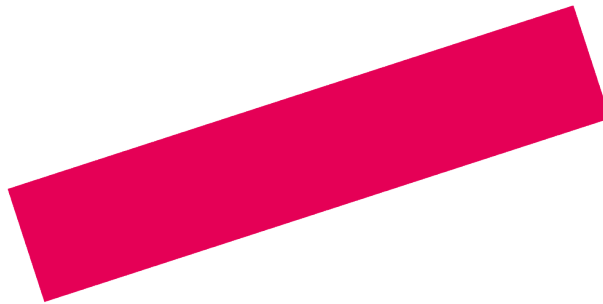

Sociale kwaliteit

Keynote Samen Cultuur maken
23 maart 2023

Tekeningen: Frank Los

Werkplaats Sociaal Domein
Arnhem en Nijmegen

HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Achtergrond

Welzijnswerk

Promotie onderzoek

Senior onderzoeker Betekenisvol Contact in de Wijk

Werkplaats Sociaal Domein
Arnhem en Nijmegen

HAN_UNIVERSITY
OF APPLIED SCIENCES

Verhaal

- Waarde van theorie
- Theorie van Sociale Kwaliteit
- Verhaal van Rian
- Betekenis voor Samen cultuur maken

Sociale Kwaliteit

Conditie	Waarden
Sociaaleconomische zekerheid	Sociale rechtvaardigheid
Sociale inclusie	Gelijkwaardigheid
Sociale cohesie	Solidariteit
Sociale empowerment	Menselijke waardigheid

Quality of Life – Operational Model (Schalock et al., 2010)

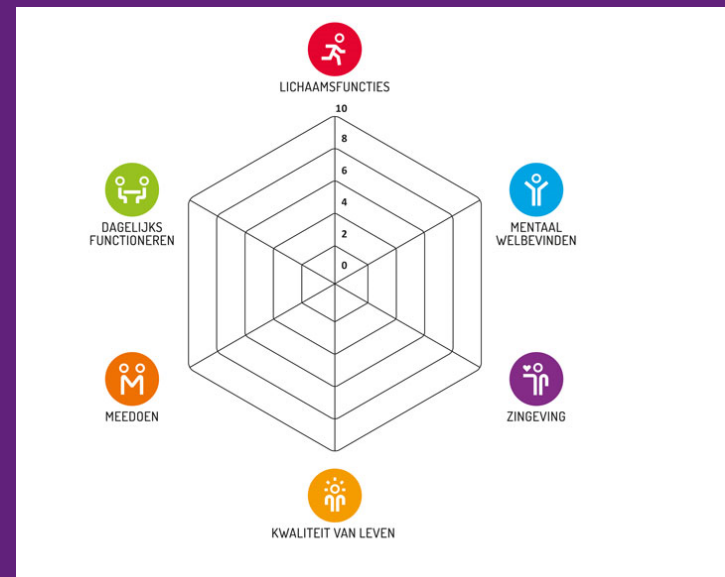
- Analyse van werkelijkheid
- (kritische) Reflectie, 'het goede doen'
- Samenwerken

POSITIEVE GEZONDHEID

- Persoon centraal.
- 6 dimensies; bredere kijk op **gezondheid**.
- Focus op betekenisvol leven en kracht (individu).
- Eigen regie keuzes maken, persoonsgerichte zorg.
- Vragenlijst; ander gesprek voeren.
- Breed toegepast; zorg, beleid, politiek, wijk, cultuur.

Maar geen focus op:

- Omgeving
- Collectief/gemeenschappen
- Bestaanszekerheid

Vier condities Sociale Kwaliteit

1. **Sociaal economische zekerheid:** Zeker kunnen zijn van een bestaan (sociale rechtvaardigheid)
2. **Sociale inclusie:** Toegang hebben tot hulpbronnen, activiteiten, voorzieningen en instanties (gelijkwaardigheid)
3. **Sociale cohesie:** Zich verbonden voelen met anderen en zich gewaardeerd voelen (solidariteit)
4. **Sociale empowerment:** Gestimuleerd en waar nodig ondersteund worden om te zijn wie je wil zijn (menselijke waardigheid)

'The extent to which citizens are able to participate in the social and economic life of their communities under conditions which enhance their well-being and individual potential'
(www.socialquality.org).

Sociale kwaliteit

- **Samenhang** tussen de vier condities.
- **Persoon** in interactie **met omgeving**.
- **Domein overstijgend samenwerken**; wonen, werk, inkomen, sport, welzijn, veiligheid, onderwijs, cultuur.

Dubbele lens van Sociale Kwaliteit:

1. Sociale Kwaliteit als **voorwaarde** voor cultuurparticipatie
2. Cultuurparticipatie als **betekenisgevende waarde** voor versterken van Sociale Kwaliteit

Verhalen als vertrekpunt

Rian

- Hoogopgeleide (MWD), alleenstaande vrouw van 43
- Psychische aandoening en lichamelijke beperking
- Gedurende 5 jaar aan huis gebonden (verlamming)
- Klein sociaal netwerk
- Eerste stappen om netwerk op te bouwen (vrijwilliger)

‘Ik probeer simpele dingen te zoeken, maar ik ga niet liegen; ik zou nog veel meer dingen willen doen. Ik zou wel djembé lessen willen volgen en gewoon geld genoeg hebben dat ik een taxi daar naartoe kan pakken (...). Maar ik zou het allemaal wel breder willen. Daar heb ik ook de leeftijd voor om ja, niet alleen maar koffie te drinken.’

De wijk van Rian

- Gebouwd in jaren 70 (bloemkoolwijk)
- Weinig sociale cohesie; anonimiteit.
- Weinig voorzieningen en mogelijkheden voor ontmoeting.
- Grote afstand t.o.v. centrum.

‘Ja, het is hier gewoon echt saai. Het is gewoon een woonerf, en je hebt dan goede voorzieningen op gebied van huisartsen, tandartsen, gezondheidsinstellingen. Maar als je het hebt over een stukje sociaal en cultureel en kunst, dat is er gewoon echt niet. Er is wel het een en ander, maar dan zie ik mezelf gewoon al liggen op een yogamatje in een of ander wijkcentrumpje met een stel oude wijven, nou, dan knap ik al helemaal af.’

SOCIALE KWALITEIT ALS VOORWAARDE

Soc. Econ. zekerheid

Uitkering, hoge ziektekosten

‘Ik zou wel djembé lessen willen volgen en gewoon geld genoeg hebben dat ik een taxi daar naartoe kan pakken.’

Sociale inclusie

Medelijden, keuzes overnemen

‘Maar ik word soms anders behandeld, omdat ik in een rolstoel zit. Ik moet mezelf nog sterker voor doen. Ik wil niet zielig gevonden worden, maar het werkt zo.’

Geen contact met burens

‘Al die jaren, even heel cru gezegd hoor, hebben jullie mij op bed laten liggen. Nooit iemand die aanbelde of briefje naar binnen gooide.’

Wil graag talenten inzetten

‘De opbouwwerker heeft mij laten zien dat ik competenties heb. Dat was ik na al die jaren ziekte vergeten. Maar dat doet hij hartstikke goed en dat betekent heel veel voor mij.’

Sociale cohesie

Sociale empowerment

Cultuur als betekenisgevende waarde

‘Waarom trekken mensen zich ook terug? Omdat ze niet **aan conversaties mee kunnen doen**. Dat rondje park doe ik en ik kom nergens. Dus dat is denk ik ook de reden dat mensen wat gehinderd worden om zich weer tussen andere mensen te begeven. Ten eerste omdat dat soort gesprekken pijn doen en ten tweede omdat men denkt; wat heb ik toe te voegen? Maar ik denk met **initiatieven zoals wij hebben bedacht** valt er op een gegeven moment wel wat te vertellen: ‘Hey het was leuk bij de **boekenboom!**’ Je hebt weer wat gespreksonderwerpen. **Dan hoeft het niet te gaan over dure auto die je gekocht hebt of de skivakantie.**’

*Sociale
cohesie*

*Sociale
empowerment*

Sociale inclusie

Soc. Econ. zekerheid

Werken met Sociale Kwaliteit

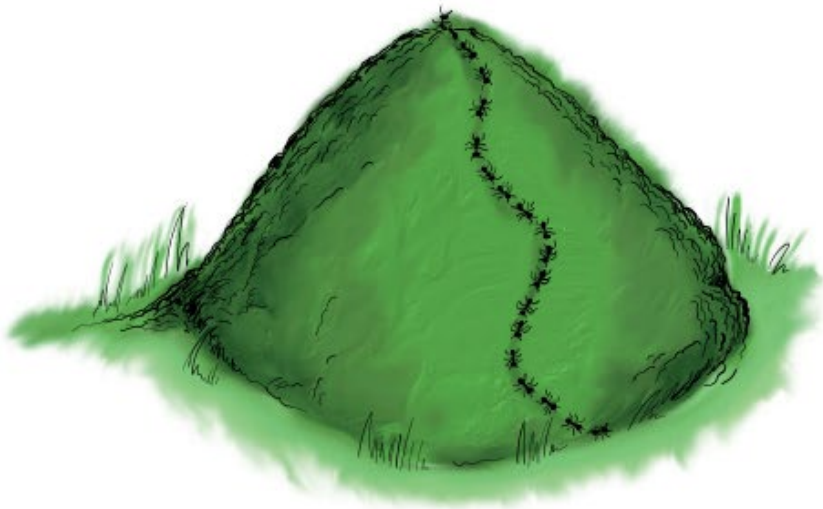
Wat laat het verhaal van Rian zien?

- **Persoon** in interactie met **omgeving**.
- Vergoten van **mogelijkheden** voor cultuurparticipatie.
- Dit vraagt een samenwerking tussen domeinen en met mensen om wie het gaat; **gelijkwaardig partnerschap**.

➤ **Hoe werken vanuit Sociale Kwaliteit?**

Hoe speelt...

Sociale cohesie een rol?

Sociale cohesie

Denk aan:

- Het gevoel ergens bij te horen
- Gedeelde normen en waarden
- Aanwezigheid van ontmoetingsplekken
- Helpen en geholpen worden
- Vrij van conflicten zijn
- ...

Gebaseerd op solidariteit

Hoe speelt...

Sociaal-economische zekerheid
een rol?

Sociaal-economische zekerheid

Denk aan:

- Zekerheid in inkomen
- Degelijke huisvesting
- Veiligheid in de wijk
- Je gezond voelen
- Onderwijs kunnen volgen
- ...

Gebaseerd op sociale
rechtvaardigheid

Hoe speelt...

Sociale empowerment een rol?

Sociale empowerment

Denk aan:

- Ruimte om zelf beslissingen te nemen
- Controle over je leven ervaren
- Waarden en gewaardeerd worden
- Bekrachten van talenten en vaardigheden van inwoners
- ...

**Gebaseerd op menselijke
waardigheid**

Hoe speelt...

Sociale inclusie

Denk aan:

- Aansluiting kunnen vinden bij groepen
- Niemand wordt buitengesloten
- Begrijpen en begrepen worden
- Belangrijke info in meerdere talen
- Toegang tot hulp en voorzieningen

Sociale inclusie een rol?

Gebaseerd op gelijkwaardigheid

Betekenis voor Samen cultuur maken

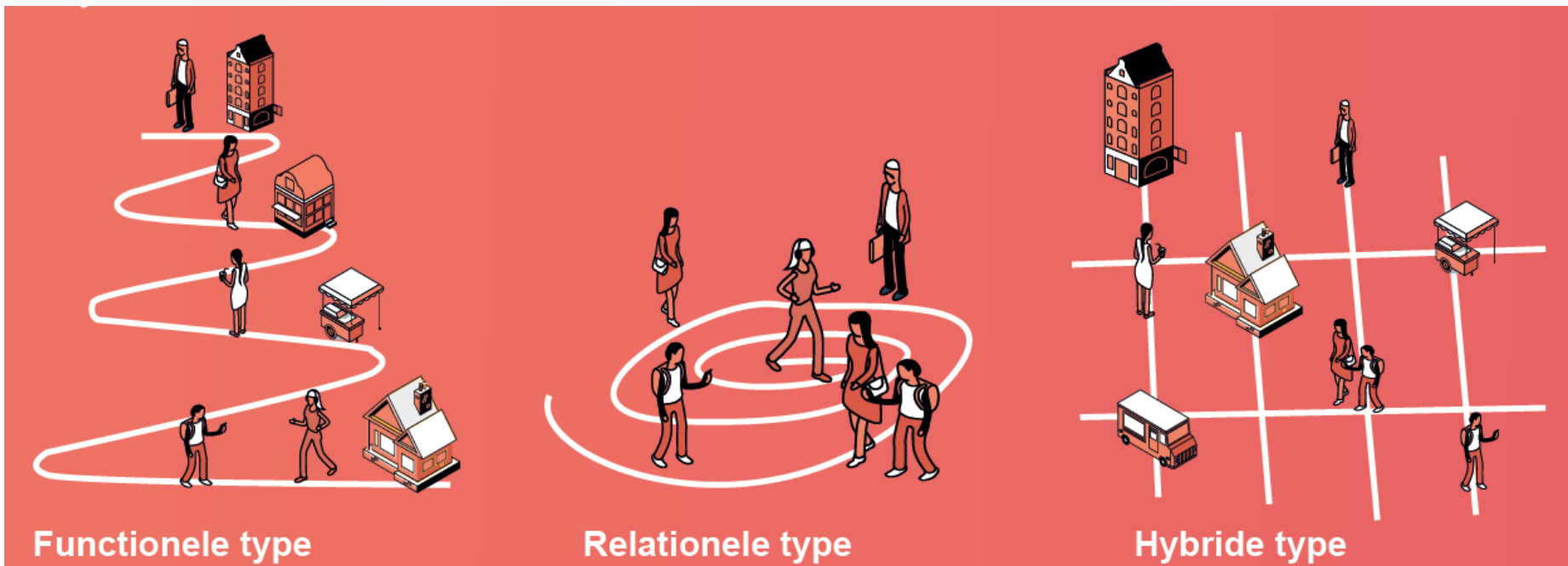
- Als basis voor **'sociale' kwaliteitseisen**

- **Onderbouwing** voor cultuurparticipatie als onderdeel van de sociale basis.

Sociale basis

Engerbersen & Sprinkhuis (1998): 'het geheel van organisaties, diensten, voorzieningen en betrekkingen die het mogelijk maken dat mensen in redelijkheid in sociale verbanden (buurten, groepen, netwerken, gezinnen) samen kunnen leven en kunnen participeren in de samenleving'.

Slotwoord

‘Gevoel dat is de sleutel, en dat is ook de sleutel om mensen weer hun waardigheid terug te geven. En dat is de aller-, allereerste belangrijkste stap wil jij cohesie überhaupt in de maatschappij. Kijk iemand in de ogen en laat merken: ik zie jou! Daarna: ik hoor jou. Maar dat zijn allemaal stappen. Maar het begint met: ik zie jou.’

